

Тадасва А.В.,

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
соціальної педагогіки ХДАК,

(м. Харків, Україна)

Аксіологічні засади комунікації молоді в інтернет-просторі

Висвітлено актуальність дослідження інтернет-комунікації молоді. Представлено аналіз наукової літератури стосовно поняття «інтернет-комунікація» та визначено її специфіку. Уточнено ціннісну складову інтернет-комунікації для молоді.

Ключові слова: комунікація, інтернет-комунікація, молодь.

Освещена актуальность исследования интернет-коммуникации молодежи. Представлен анализ научной литературы касательно понятия «интернет-коммуникация» и определена ее специфика. Уточнена ценностная составляющая интернет-коммуникации для молодежи.

Ключевые слова: коммуникация, интернет-коммуникация, молодежь.

The article highlights relevance of young people Internet-communication research. Submitted analysis of science literature concerning «Internet-communication» concepts and defines its specificity. Clarified the value component of young people Internet communication.

Keywords: communication, Internet-communication, young people.

XXI століття характеризується переходом до культури інформаційного суспільства, у якій провідними цінностями стають інформація та нове знання. Найдоступнішим джерелом доступу до

інформації на сьогодні виступають, так звані, нові медіа (інтернет, мобільна телефонія та інтерактивні радіо, телебачення). Найрозповсюдженішим та найдоступнішим видом нових медіа на сьогодні є інтернет. Актуалізація ролі інтернет у суспільстві вплинули на всі сфери життєдіяльності особистості: освіта, дозвілля, комунікація тощо. Найактивнішими користувачами нових медіа, зокрема інтернет, є молодь.

Культуру інформаційної цивілізації та оновлення її цінностей вивчають: Н. Каліновська, В. Шейко та інші; праці Дж. Доната, Дж. Салер, Ш. Теркла, В. Фриндте та інших присвячені виявленню закономірностей конструювання ідентичності особистості у віртуальному середовищі; особливості соціалізації молоді в інформаційному просторі досліджують М. Грінченко, Н. Максимовська, А. Мудрик, В. Плешаков, А. Рижанова та інші. С. Бондаренко, А. Ваганов, О. Горошко, В. Михайлов та інші вивчають суть поняття «інтернет комунікація», особливості комунікації в кіберпросторі досліджують О. Белінська, С. Бондаренко, А. Ваганов, А. Войскуновський, О. Горошко, А. Жичкіна, В. Михайлов, В. Плешаков та інші. М. Пірен досліджує ціннісні орієнтації молоді в українському суспільстві на сучасному етапі; К. Дюжева розглядає соціальний та комунікативний аспекти впливу інтернет-ресурсів на молодь; Л. Бутенко вивчає аксіологічний контекст виховання студентської молоді в інтернет-просторі. Однак, ціннісний аспект комунікації молоді в інтернет-

просторі вивчено недостатньо, тому метою даної публікації є висвітлення аксіологічних засад комунікації молоді в інтернет-просторі.

Молодь являється соціальною групою, згідно із Законом України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» [4] віком від 14 до 35 років. Молодь, як зазначає А. Гулевська-Черниш [3], має соціальні, соціально-психологічні й культурні особливості та має бути творцем нової соціальної і культурної реальності відповідно до потреб часу. Тобто саме молоде покоління має створювати нову культуру інформаційної цивілізації. Крім того, адаптаційні можливості молоді до умов інформаційного суспільства, на відміну від старшого покоління, сильніші в силу їх психовікових особливостей: активність, високий рівень сприйняття нової інформації, навички користування гаджетами, бажання бути на гребні моди та завжди «онлайн» з світом тощо. Молодь виступає найактивнішими користувачами нових медіа в цілому та інтернету зокрема, останній з яких сприймається не лише як засіб долучення до цінностей інформаційної доби – інформації, а як самоцінність. Це підтверджується тим, що молодь хоче мати постійний доступ до інтернет аби бути на зв'язку зі світом, у разі відсутності якого молода людина може відстати від сучасності та може маргіналізуватися. Важливим є те, що переважну більшість часу проведеного в інтернеті пов'язана з комунікацією. Так, за даними

статистики найпопулярнішими онлайн-активностями серед українських користувачів є використання пошукових систем (91%) та соціальних мереж (83%) [6]. Тобто слід звернути особливу увагу на такий феномен як комунікація в інтернет-просторі.

Вважаємо за доцільне перед тим як перейти до розгляду особливостей інтернет-комунікації молоді, розкрити загальні положення реальної комунікації. Підтримуємо думку М. Рац, що комунікація – це тип взаємодії між людьми, який передбачає обмін інформацією [5, с.85]. Необхідно наголосити на тому, що комунікація є однією із базових потреб особистості. Традиційно в процесі комунікації передача інформації відбувається за допомогою двох засобів – вербального та невербального. Вербальна комунікація реалізується на основі використання людьми звукової та письмової мови, невербальна комунікація характеризується вживанням немовних засобів для створення та передачі інформації.

У зв'язку із збільшенням ролі інтернет у процесі комунікації наковці все частіше звертають увагу на специфіку даного феномену. Так, сутність комунікації у інтернет-просторі у власних працях досліджували О. Белинська, С. Бондаренко, А. Ваганов, О. Горошко та інші. С. Бондаренко пропонує розглядати поняття «Інтернет-комунікація» як спілкування двох або більше осіб, що характеризуються невидимістю комунікантів, письмовою формою повідомлень, які надсилаються, можливістю негайного зворотного зв'язку, а також взаємодією або обміном електронними

повідомленнями або ж взаємним обміном і правом доступу до інформації, що зберігається у комп'ютерах комунікантів [1]. О. Горошко [2] вважає поняття інтернет-комунікації та віртуальне спілкування синонімічними. Дослідниця розуміє опосередковане комп'ютером спілкування двох або більше осіб, яке характеризується невидимістю комунікантів, писемною формою повідомлень, що надсилаються, можливістю швидкого зворотного зв'язку та електронним каналом передачі інформації. Основуючись на думках О. Бондаренко [1] та О. Горошко [2] виділимо специфіку поняття «інтернет-комунікація». Так, по-перше інтернет-комунікації здійснюється опосередковано через соціальні мережі або месенджери; по-друге інтернет комунікація реалізується, в основному, через символи та «смайли» і не передбачає невербальної складової; і по-третє інтернет-комунікація просто не можлива без доступу до інтернет. Отже будемо розуміти під інтернет-комунікацією вид опосередкованої інтернет-простором вербальної комунікації, який здійснюється за рахунок символів.

Інтернет-комунікація має ряд переваг: по-перше інтернет-комунікація дозволяє спілкуватися людям незважаючи на відстань, інтернет-комунікація є вигідною з економічною точки зору, оскільки не потрібно платити за кожне повідомлення. Комунікація в інтернеті дозволяє спілкуватися як один на один, так і з групою у навіть із цілим світом. Крім того, особистість має можливість висловити власну точку зору з приводу побаченого медіатексту та

отримати миттєве схвалення власних медіатекстів від інших користувачів. Крім того, в кіберпросторі можливо отримати популярність прикладаючи при цьому мінімум зусиль (за рахунок ведення блогів, оприлюднення світлин, відео тощо). Таким чином, ряд переваг інтернет-комунікації актуалізує її цінність. Але, цікавим є те, що інтернет виступає як засіб задоволення потреби у інтернет-комунікації, а також і джерелом цієї потреби.

Але, інтернет-комунікація має не лише ряд переваг, а й передбачає можливі негативні наслідки, так, інтернет-комунікація характеризується перманентною взаємодією з гаджетами, що негативно позначається на здоров'ї користувача: зниження зору, проблеми з опорно-руховим апаратом тощо. Активність в інтернет-комунікації може призвести до розвитку психічних розладів: інтернет-залежність, кіберхондрія, кіберзахворювання, Facebook-депресія, номофобія, синдром фантомного дзвінка тощо. Крім того, інтернет комунікація може бути небезпечною для користувача, так актуальності набувають такі поняття як троллінг, кібертетирування, кібербуллінг, кібермобінг, кіберхарасмент та інші. Під тролінгом розуміють створення в інтернет-просторі медіатекстів з метою розв'язання конфлікту; поняття кібертетирування, кібербуллінг, кібермобінг, кіберхарасмент розкривають у собі залякування або цькування особистості у кіберпросторі.

Таким чином, проаналізувавши специфіку комунікації в інтернет-просторі можемо дійти висновків, що інтернет-

комунікація молоді є інноваційним феноменом, який увійшов та набрав популярності через ряд позитивних аспектів (доступність, популярність, можливість бути завжди онлайн). Але наявні негативні аспекти інтернет-комунікації (вплив на здоров'я як фізичне так і психічне, відсутність безпеки) молоді актуалізують потребу в подальшому вивченні впливу інтернет на особистість молодої людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко С.В. Модель социализации пользователей в киберпространстве. / С.В. Бондаренко // Технологии информационного общества - Интернет и современное общество: труды VI Всероссийской объединенной конференции. Санкт-Петербург, 3-6 ноября 2003 г. — СПб.: Издательство Филологического факультета СПбГУ, 2003. С. 5-7

2. Горошко Е. И. Гендерные аспекты коммуникаций на примере образовательных практик Интернета / Е.И. Горошко // ОТО. 2008. — №2. — С. 388-411.

3. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І.Д. Звереві ; Ін-т пробл. виховання НАПН України [та ін.]. — К. ; Сімф. : Універсум, 2012. — 535 с.

4. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» 5 лютого 1993 року N 2998-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1993.

5. Рац М. Книга в „информационном обществе”: о чем речь? Взгляд методолога // Общество и книга: от Гутенберга до Интернета. — М.: Традиция, 2000. — С. 82-94.

6. Google розповіла, як українці поведуться в інтернеті http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprovita/research/google_rozpovila_yak_ukraintsi_povodyat_sebe_v_interneti/